

**Силабус дисципліни
«Актуальні проблеми кримінального права»**

Ступінь вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

**галузь знань – 08 Право
спеціальність – 081 Право
освітньо-наукова програма – Право**

Рік навчання: I, Семестр: 2

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.ю.н., доцент кафедри кримінального права та процесу

Мазепа Світлана Олегівна

**Контактна
інформація**

intpolsveta@gmail.com, +380503770776

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна “Актуальні проблеми кримінального права” будується на базовій програмі “Кримінальне право” і розрахована на подальше вивчення найбільш актуальних проблем кримінального права України. Дана дисципліна має своїм завданням

поглиблення і розширення знань студентів по найбільш актуальним проблемам застосування кримінального законодавства як по Загальній, так і по Особливій частинах кримінального права. Вивчення даної дисципліни має за мету формування глибоких теоретичних і практичних знань щодо використання їх у подальшій професійній діяльності. Слід зазначити, що коло найбільш актуальних проблем кримінального права України не залишається постійним і у подальшому може визначатися різноманітними чинниками.

Мета дисципліни “Актуальні проблеми кримінального права” полягає у формуванні у майбутніх фахівців умінь та компетентності для забезпечення ефективного управління в сфері кримінальної юстиції з урахуванням останніх досягнень правової науки та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з глибокими теоретичними і практичними знаннями щодо кваліфікації злочинів, здійснення розслідування і правосуддя у кримінальних справах та сучасних тенденцій розвитку кримінального права України. Завдання дисципліни передбачає забезпечення формування у слухачів знань кримінального законодавства України, а також здатність аналізувати проблемні положення кримінального права для здійснення ефективного нормотворчого процесу і управління в сфері кримінальної юстиції.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завданн я
2 / 2	Тема 1. Сучасні підходи до визначення джерел кримінального права.	Сформувати цілісне уявлення про поняття та види джерел кримінального права. Основні підходи до визначення джерел кримінального права України, їх значення для правозастосування. Кримінальний кодекс України як основне джерело кримінального права. Кримінально-правове значення Конституції України. Розуміти зв'язок кримінального права із конституційним. Міжнародні нормативно-правові акти як джерело кримінального права України. Зв'язок кримінального права з іншими галузями права України. Бланкетні диспозиції і їх значення для застосування кримінально-правових норм.	Тести, питання

2 / 2	Тема 2. Проблеми тлумачення кримінального закону.	Знати права основні підходи до визначення тлумачення кримінально-правових норм. Об'єкт і предмет тлумачення. Мета тлумачення кримінально-правових норм. З'ясування та роз'яснення як основні аспекти тлумачення норм кримінального законодавства. Принципи тлумачення. Способи тлумачення (лінгвістичний, спеціально-юридичний, системний, логічний, історичний, функціональний, цільовий). Види тлумачення.	Кейси
2 / 2	Тема 3. Актуальні питання вчення про злочин.	Застосовувати сучасні підходи до визначення поняття злочину як правової категорії : формальні, матеріальні та формально-матеріальні підходи. Характеристика ознак злочину. Категоризація злочинів: поняття, підстави, критерії та значення. Розуміти малозначність діяння в кримінальному праві. Правова природа обставин що виключають злочинність діяння.	тести
2 / 2	Тема 4. Актуальні питання щодо складу злочину	Використовувати теоретичні підходи до визначення складу злочину (об'єктивні і суб'єктивні ознаки). Кримінальна відповідальність юридичних осіб в Україні. Заходи кримінально-правового впливу, що застосовуються до юридичних осіб за кримінальним законодавством України: правова природа та система. Правова природа казусу за кримінальним законодавством. Юридична та фактична помилка в кримінальному праві: правове значення при кваліфікації злочинів.	кейси
2 / 2	Тема 5. Загальні проблеми кримінально- правової	Розуміти значення кваліфікації злочинів та види кваліфікації злочинів. За суб'єктом здійснення (офіційна та неофіційна). За стадією здійснення (первинна, попередня, остаточна). Залежно від співставлення моменту вчинення	Тести, питання

	кваліфікації.	діяння і часу проведення кваліфікації (перспективна, ретроактивна). За результатом кваліфікації (позитивна, негативна). Залежно від точності співставлення фактичних ознак складу злочину з юридичними ознаками складу злочину.	
2 / 2	Тема 6. Поняття та види заходів кримінально-правового впливу.	Розрізняти види заходів кримінально-правового впливу. Співвідношення заходів кримінально-правового впливу з іншими інститутами Загальної частини Кримінального кодексу України. Примусові заходи кримінально-правового впливу. Кримінальна відповідальність. Примусові заходи медичного характеру та примусове лікування. Примусові заходи виховного характеру. Покарання. Судимість. Заохочувальні заходи кримінально-правового впливу. Звільнення від кримінальної відповідальності. Звільнення від покарання.	Кейси
3 / 3	Тема 7. Актуальні проблеми кримінального судочинства в Україні та країнах континентальної Європи.	Аналізувати проблеми реформування кримінально-процесуального законодавства України в контексті європейських стандартів. Проблеми кодифікації кримінального законодавства країн континентальної Європи та імплементації норм міжнародного кримінального права в законодавство України. Проблеми імплементації норм міжнародного кримінального права в законодавство України. Проблеми кримінального законодавства країн традиційноформалізованої романо-германської системи права та проблеми гармонізації з ним кримінального законодавства України.	Кейси

Літературні джерела

1. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Актуальні проблеми кримінального законодавства України та практики його застосування : монографія / В.Я. Тацій, В.І. Борисов, Л.М. Демидова та ін.; за заг ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, Л.М. Демидової. – Х.: Право, 2017. – 400 с.

2. Баулін Ю. В. Виклики «нової злочинності» та проблеми кримінального права в умовах глобалізації Кримінально-правове забезпечення сталого розвитку України в умовах глобалізації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 12-13 жовт. 2017 р. / редкол.: В.Я. Тацій (голов. ред.), В.І. Борисов (заст. ролов. ред.) та ін. Харків : Право. 2017. С. 25-28

3. Берзін П.С. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник : у 3-х т. – Т. 1. Загальні засади / П.С. Берзін. – 2-ге вид., виправл. та доповн. Київ, ВД «Дакор», 2019. 562 с.

4. Биков Клим Привласнення та розтрата майна як способи вчинення корупційного злочину (ч. 2 ст. 191 КК України) Новітні кримінально-правові дослідження : збірник наукових праць / відп. ред. д-р юрид. наук, проф. О. В. Козаченко. Миколаїв : Іліон, 2017. С. 52-56.

5. Вереша Р. В. Загальна теорія вини у кримінальному праві. Часопис цивільного і кримінального судочинства. № 2(35) 2017. С. 171-182.

6. Гізімчук С. В. Проблеми кваліфікації злочинів за ч. 2 ст. 191 КК України. // Соціальна функція кримінального права: проблеми наукового законотворення та правозастосування: матеріали Міжнар. наук.-практ. кофн. 12-13 жовт. 2016 р. [редкол.: В. Я. Тацій, В. І. Борисов та ін.]. Харків: Право, 2016. С. 355-358.

7. Горох О.П Сучасні кримінально-правові проблеми звільнення від покарання та його відбування. Моногр. К. 2019.

8. Дудоров О.О. Хавронюк М.І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України) / за ред. М.І. Хавронюка. – К.: Ваїте, 2019. – 228 с.

9. Загинеї З.А. Неправомірна вигода як предмет злочинів за КК України: окремі вади законодавчих дефініцій. Сучасні проблеми реформування кримінальної юстиції в Україні: збірник матеріалів Інтернет-конференції (Київ, 28 листопада 2014 року). К.: Національна академія прокуратури України, 2014. С. 20-23.

10. Костик Н. Кримінальний захист [Текст] : посіб. Н. Костик, О. Якименко. – Вінниця : Консоль, 2014. 335 с.

11. Кочуріна Д.В. Типологія необережних злочинів за кримінальним кодексом України. URL: [http://files.visnikkau.org/200001876-827c88376a/2\(16\)2017.pdf](http://files.visnikkau.org/200001876-827c88376a/2(16)2017.pdf) (дата звернення: 21.12.2017).

12. Кравченко С. І. Правові позиції Європейського суду з прав людини щодо обґрунтованості притягнення до кримінальної відповідальності. // Кримінально-правове забезпечення сталого розвитку України в умовах глобалізації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 12-13 жовт. 2017 р. / редкол.: В.Я. Тацій (голов. ред.), В.І. Борисов (заст. рол. ред.) та ін. – Харків : Право. 2017. С.32-37.

13. Кузнецов В. В. Визначення покарання за втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність: порівняльно-правовий аспект // Актуальні питання правової реформи та розбудови громадянського суспільства в Україні: Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (2–3 лютого 2012 р., м. Харків). – Харків : ГО “Асоціація аспірантів-юристів”. 2012. Т. 2. С. 59–61.

14. Mazepa S. Special features of criminal liability for vehicle's misappropriations. Ukrainian and European experience. – Recht der Osteuropäischen Staaten (ReOS) 2019/2 - p. 69-72

15.Мазепа С. Реформирование законодательства об ответственности за правонарушения в публичной сфере. - PROMOTION OF SOCIAL AND ECONOMIC VALUES IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Chisinau. December. 2019.- с. 20-24

16. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Грищук, А. В. Савченко [та ін.]; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Черня. К. : Юрінком Інтер, 2018. 1154 с.

17. Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / за ред. М. І. Хавронюка. Київ: Дакор, 2016. 496 с.

18. Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / за ред. М. І. Хавронюка. Київ: Дакор, 2017. 496 с.

19. Науковий коментар Кримінального кодексу України / За ред. проф. М. Й. Коржанського. – К. : Атіка, Академія, Ельга-Н, 2001. – 656 с.

20. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. – 3-тє вид., перероб. та допов. / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К. : Атіка, 2004. – 1056 с.

21. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 2-ге вид., перероб. та допов. / Відп. ред. С. С. Яценко. – К. : А.С.К., 2002. – 968 с.

22. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 4-те вид., переробл. та доповн. / Відп. ред. С. С. Яценко. – К. : А.С.К., 2005. – 848 с. – (Нормат. док. та комент.).

23. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. Загальна частина / За заг. ред. М. О. Потєбенька; В. Г. Гончаренка. – К. : Форум, 2001. – 386 с.

24.. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. – 4-те вид., перероб. та доповн. / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К. : Юридична думка, 2007. – 1184 с.

25. Панов М.І. Глобалізаційні процеси та їх вплив на розвиток кримінального права / Кримінально-правове забезпечення сталого розвитку України в умовах глобалізації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 12-13 жовт. 2017 р. / редкол.: В.Я. Тацій (голов. ред.), В.І. Борисов (заст. ролов. ред.) та ін. – Харків : Право. 2017. С. 18-25.

26. Уголовное право Украинской ССР на современном этапе. Часть Общая. – К. : Наукова думка, 1985. – 445 с.

27. Уголовный кодекс ФРГ: научно-практический комментарий и перевод текста закона. – П. Головненков. : Изд-во «Проспект», 2016. – 232 с.

28. Уголовный кодекс Республики Польша. – СПб. : Изд-во «Юридический центр Пресс», 2001. – 234 с.

29. Уголовный кодекс Швеции. – СПб. : Издательство «Юридический центр Пресс», 2001. – 320 с.

30. Уголовный кодекс Дании. – СПб. : Юридический центр Пресс, 2001. – 230 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується за результатами диференційованого заліку.

Вид оцінювання	%
Залік	100

Шкала оцінювання здобувачів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом